

[Carl Petersen.]

og økonomi tillader, således at det, vi kalder dansk landbrugserhverv, på længere sigt igen kan blive et selvhjulpent erhverv.

Jeg vil ikke her ved første behandling omtale de enkelte bestemmelser. Der er såvel i de fyldige bemærkninger, som ledsager lovforslagene, som i ministerens fremsættelsestale redegjort for meningen med dem. Jeg vil dog vel nok blive misforstået, hvis jeg ikke gør et par bemærkninger om de spørgsmål, som jeg ved der er politisk sprængstof i, nemlig spørgsmålene om, hvorvidt sammenlægningsgrænsen er sat for højt, og om, hvorvidt bestemmelsen, der giver ret til tinglyst forkøbsret, er nødvendig.

Om sammenlægningsgrænsen. Lad det stå helt klart, at der ikke på noget område er tale om, at loven vil forhindre, at der vedblivende kan være små brug. Der vil være plads for alle brugsstørrelser i Danmark også fremefter. Argumentationen for, at de små brug skulle bevares og helst udvikles, skulle være den store samfundsmæssige betydning, de har derved, at vi her i landet kunne beholde en stor animalsk produktion. Jeg synes jo nok, at det er et noget søgt argument, man her fremfører. For det første fordi man stadig må beskæftige sig med spørgsmålet om højere hjemmemarkedspriser for at få en rentabel produktion. Dernæst fordi vore afsætningsmuligheder også gang på gang bereder os vanskeligheder. Disse ting, jeg her har nævnt, tyder dog ikke i retning af nogen forbedring af de små brugs muligheder, men skulle jeg vurdere dette forkert, må jeg gentage, at der ikke i forslagene er noget, der kan forhindre, at man benytter sig af de påståede samfundsmæssige fordele ved at opretholde den animalske produktion på de små brug.

For øvrigt mener jeg, at det er forkert, når man så stærkt fremhæver, at den animalske produktion ensidigt er knyttet til de små brug. Dette er ikke rigtigt. Der er akkurat lige så gode muligheder også i andre

brugsstørrelser for både at øge svineproduktion og kvægproduktion uanset størrelsen som i dem, der betegnes som små brug. Jeg må derfor beklage, at husmandsforeningernes repræsentanter i kommissionen har stået helt uforstående over for, hvad fremtiden kræver af ændringer for at få landbruget ud af de vanskeligheder, det grundet på mange faktorer er kommet i, og hvoraf de væsentligste er påført os udefra. Vi ved alle, at vi ikke har ret store muligheder for at øve indfyldelse på disse; derfor må vi selv søge en løsning ved at overlade til landmændene selv at bestemme, hvilken ejendomsstørrelse og hvilken driftsform de hver for sig ønsker, og det er det, der nu åbnes adgang til inden for de grænser, der fastsættes i lovforslaget.

Det vil vel også denne gang fra konservativ side og måske også fra proprietærfløjen inden for venstre blive hævdet, at 75 ha grænsen bør slettes. Mit parti er da villigt til at forhandle om et tal, for om det skal være 75, 50 eller 100 ha, tillægger jeg mindre betydning end det, at der skal sættes en grænse, der kan modvirke store jordsamlinger. Hvilket af de hektartal, jeg her lige har nævnt, der er det rigtige, tror jeg at tiden vil fortælle os.

I det andet spørgsmål: om det er rigtigt, at der gives adgang til forkøbsret, har ministeren ikke fulgt flertallets, men mindretallets indstilling, og det skal virkelig være ham tilgivet; han har kunnet gøre det med megen sindsro, da flertallet var på 16 og mindretallet på 15. Vi ved alle, at den brug, der er gjort af denne bestemmelse under den nugældende lov, har været minimal og sikkert også vil blive det i fremtiden, men den har en mission. Hvis der skal være nogen mening i ønsket om, at der skal være adgang til tillægsjord for at have mulighed for at kunne supplere de mindre brug til større enheder, må der også være et instrument, der kan benyttes til formålet. Jeg vil i denne forbindelse også pege på nytten af et sådant instrument over for de frie jorder.